

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 pett à Din 2.— do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati pett vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inserati davek poseben. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Skrajna napetost v Južni Ameriki

Nevarnost, da se konflikt razširi na vse južno-ameriške države

Paraguayska vlada prosi za intervencijo Zedinjene države — Senzacijonalne obtožbe Paraguaya proti Boliviji — Vsa diplomacija je na delu, da prepreči novo vojno

Newyork, 18. decembra. V krogih vseameriške konference so postali glede nadaljnega razvoja južno ameriškega spora zelo pesimistični. Boje se, da se bo razširil tudi na druge južno ameriške države ter povzročil splošno južno ameriško vojno. To skrb je še povečala izjava argentinskega državnega predsednika, da Argentinija pod nobenim pogojem ne bo dopustila, da bi med Bolivijo in Paraguayem izbruhnila vojna. Če pa bi vendarle prišlo do oboroženega konfliktu, bo tudi Argentina posela gla vmes, kar bi naravno dovedlo do še večjih komplikacij.

Paraguaysko poslanstvo v Washingtonu je dvignilo senzacijonalno obtožbo, češ da je bilo posojilo, ki ga je nedavno dobila Bolivija v Ameriki, določeno za nadaljnjo vojno proti Paraguayu. Posojilo je znašalo 23 milijonov dolarjev in se je po zatrdirju Bolivije porabilo za gradnjo novih železniških prog. Paraguayski poslanik pa trdi, da je Bolivija ves znesek porabila za oboroževanje in vojne priprave.

Washington, 18. decembra. Paraguayski poslanik je izročil vladu Zedinjenih držav noto, v kateri opozarja paraguayska vlada na izredno resen položaj med Bolivijo in Paraguayem in prosi Zedinjene države, naj preprečijo konflikt, ki bi ne zajel samo cbeh neposredno prizadetih držav, Bolivije in Paraguaya, marveč bi se, kakor kažejo vsi znaki, razvil v oborožen spopad vseh južno ameriških držav, iz česar bi lahko nastala za vso Ameriko nedogledna gospodarska katastrofa.

Assumption, 18. decembra. V noti, ki jo je paraguayska vlada poslala državnemu podpredstniku Kellogg, poudarja svojo žito na ohranitvi miru in izraza svojo pripravljenosti, sprejeti intervencijo argentinske vlade. Paraguayska vlada obžaluje, da je zavzela Bolivijske predčasne operacije in nujarja pa, da se bo v primeru napada branila z vsemi sredstvi in močmi.

La Paz, 18. decembra. Komandan obmeinj čet je izdal nalog, naj se ustavi nadaljnje prodiranje čet na paraguaysko ozemlje. Čete naj se zopet umaknejo na mejo, in brez nadaljnega

nega povelja ne smejo podvzeti nikakih ekspedicij v sovražno ozemlje. V diplomatskih krogih sklepa iz tega, da Bolivijo s predčasnimi operacijami noče prejednici posredovalnim akcijam, ki so v teku.

Sant Jago de Chile, 18. decembra. Na vorašanje Bolivije, kakšno-čet je zavzela čilska vlada v primeru vojaškega spopada med Bolivijsko in Paraguavom, je odgovorila čilska vlada, da je po njenem prenicanju dolžnost vseh ameriških narodov, da ne kršijo miru na ameriški celini. Bolivija naj najde sredstva in pota da

bo spor spravila častno s sveta. Montevidéo, 18. dec. g. Dasi so se sovražnosti med Bolivijsko in Paraguavom že pričele, vendar ameriški državni departement ni opustil nade, da se bo posrečilo rešiti spor mirnim potom. Stalni odbor za razsodilčno postopanje, ki je bil ustanovljen po sklenitvi vseameriškega konгрresa v l. 1927, ima sedež v Montevideu, je mnenje, da bi moral biti Bolivija, ki si je že dvakrat poškodila zadovoljstvo z orožjem, sedaj pripravljena podvzeti se izrek skupnega razsodšča glede rešitve vseh spornih vprašanj.

ki je vsled danega položaja popolnoma naravno, ni mogoče ustaviti s prenovidjo ali grožnjami. Oslabili bi ga hilo mogoče edino na ta način, če bi bilo mogoče ustvariti v dunavski kotline takole državno-tehnične razmere, kjer bi odstranile sedanji položaj avstrijskih Nemcev in zagotovila odgovarjajoče nacikeljno in gospodarsko uveljavljenje nujnih ciljev in njihovega važnosti v dunavski kotlini. Prez ludskega glasovanja izvršena priključitev zgodne Madžarske k Avstriji je zabilo klin med avstrijske Nemce in Madžare, ki so navezani drug na drugega. Avstrijsko vnašanje bi bilo mogoče pomirilivo rešiti le s skrajšnjim ludskega glasovanjem.

Ubežni kralj

Delhi, 18. decembra. Po vestih, da je kralj Amanullah s soprogo zbežal v neko trdnjava, ker se je armada uprla proti njemu. Nemiri v Kabulu in Jallabudu očvidno niso v zvezi, ker so v Kabulu naprjeni proti radikalnim reformam, ki jih je pričel izvajati kralj. Pisemski promet med Kabolom in Indijo je bil naprej.

Ratifikacija razsodilčnih pogodb

v Ameriki

Washington, 18. dec. Zunanji odbor senata je danes odobril osem razsodilčnih pogodb. Glede Kellogove protivovojne pogodbe odbor še ni zavzel stališča, kar se bo zgodilo tekom prihodnjega tedna.

Konec vatikanskega jetnika . . .

Med Italijo in Vatikanom je prišlo končno do sporazuma. — Vatikan dobi prost izhod na morje in odškodnino za odvzetno ozemlje.

Rim, 18. decembra. V tukajšnjih uradnih krogih se izve, da so pogajanja, ki se vrše že dolgo časa med Kvireinalom in Vatikanom glede ureditve medsebojnih odnosa, v starodavnih sporov, dovedla do pozitivnih rezultatov. Mussolini je mnogo ležeče na tem, da pride do sprave med Italijo in Vatikanom. Zato je na tihom vodil že nad leto dni pogajanja z vatikaniskim državnim tajnikom glede rešitve telega problema. Papež namreč sedaj sploh ni mogel zapustiti svoje »državo«, če ni hotel stopiti na italijansko ozemlje. Znana je prislovica o »vatikanskem jetniku«. Italija je doslej vedno odklanjala zahteve Vatikana po iz-

Ljubljanska tobačna tovarna bo premeščena v Zagreb ali Beograd

Kaj obljublja kleroradikalni režim Ljubljani za novo leto. — Mesto kreditov za staroupoštevane tobačne delavce jih bo do še več vrgli na cesto.

Zagreb, 18. decembra. Kakor se doznavata, obstaja načrt, da se tobačna tovarna v Ljubljani opusti in premesti v Zagreb, odnosno v Beograd. Ta načrt je bil nedavno izdelan od monopolne uprave in bo o njem razpravljalja še vleda. Ukinitev tobačne tovarne v Ljubljani utemeljujejo na eni strani s

tem, da je Ljubljana v obmejnem ozemlju, na drugi strani pa, da je končna tobačnih izdelkov v južnih krajih večji. Zato naj bi se pred vsem oddelek za izdelovanje cigar premesti v Zagreb ali Beograd. Ta reorganizacija naj bi se izvršila z uveljavljenjem novega proračuna.

Usodne posledice švedskega posoja

Domača tovarna vžigalic morajo ustaviti delo, da bodo mogli Švedi svoj izdelek dražje prodajati.

Beograd, 18. decembra. Kakor izvije vaš poročalec, zahteva sedaj švedski vžigalni trust, ki je dal vladu, odnosno monopolski upravi posojilo. Predvsem zahteva ustanovitev potrebnih skladis v Skoplju, a kar je najglavnije, ustavitev dela v domačih tovarnah vžigalic, da bi mogli tako Švedi ugodnejše prodajati svoje lastne izdelke. Po zahtevi posojilodajalcu, naj bi že s 1. januarjem ustavitev obratovanje tovarne v Dolcu pri Travniku, v Novem Vrbasu in v Osijeku. Obenem se

govori, da bodo morda s 1. januarjem povisane cene vžigalic, ker da so stroški pri tem posojilu tako veliki, da se danja prodajna cena ne krije vseh izdatkov in zagotavljanega dobitka.

Naravno je, da je ta vest izvzela v vseh krogih največje ogroženje. Tako bo nesrečna finančna politika uprave stilila domača podjetja, vrhutega pa še povečana draginja. Vladni krog seveda čuvajo tem najstrožjo tajnost, da sedaj prihaja polagoma na dan težkih pogojih, pod katerimi je voda sklenila to posojilo.

Jugoslavija - na jtemnejša točka . . .

Karakteristična izjava češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. — Notranji položaj v Jugoslaviji povzroča skrbi.

Pariz, 18. decembra. »Journal« objavlja izjavo češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, ki jo je dal predstavniku dopisniku Saint Brié.

Dr. Beneš pravi: »Sem optimist, toda vedno je treba računati z zahrtnjimi nameni Nemčije ter biti buden in pripravljen. Evolucija k stabilizaciji in normalizaciji je pri evropskih narodih v zadnjih desetih letih šla naprej z gigantskimi koraki. Ne verujem v »Anschluss«, nikdar nisem veroval, da je ustvarljiv, danes še manj, kakor kdaj prej. Briand je to odkrito povedal in

jaz sem to dejal tudi Stresemann. — Centralna Evropa se polagoma stabilizira. Ni treba pripisovati prevelike važnosti zadnjim aferam s strojnim uškratimi, ki so jih skušali tihotapiti za Madžarsko. Ne verujem, da bi zaradi takih slučajev moglo priti do vojne. Povod sledam z zaupanjem na dogodek. Gledam z zaupanjem tudi na italijansko-jugoslovenske odnose, kakor tudi na točko, ki je danes morda najtemnejša, na notranji položaj v Jugoslaviji. Prespičan sem, da bo prišlo do realnega sporazuma med Srbi in Hrvati.«

Ponovno poslabšanje bolezni angleškega kralja

London, 18. dec. Zadnji trije bulletini o zdravstvenem stanju kralja so ugordili. Utrenji bulletini naznana lahko izboljšanje, sinočni pa govori o trajnem zboljšanju in zatrjuje, da boljšanje napreduje.

London, 18. decembra. Današnji listi povzravljajo v ..zaprtoj z uradnimi bulletini o kraljevem zdravju, da je nastopila nadnra reakcija. Kralj je prebil zoper zelo nemirno noč. Ter peratura se je nagl zvišala, srce oslabelo, žila pa bije zelo neredito. Listi označujejo stanje kralja za zelo resno in povzravljajo, da presenečenja kljub optimizmu zdravnikov niso izključena.

Stavka v Indiji

Bombay, 18. decembra. Včeraj je ponovno izbruhnila stavka tekstilnih delavcev. V Bombaju je ustavilo obratovanje sedem velikih podjetij, pri čemer je prisotnih 15.000 delavcev.

Francoski odgovor na nemško noto

Pariz, 18. decembra. Ministrski predsednik Poincaré bo danes predložil ministrskemu svetu odgovor na zadnjo nemško noto, tisto se sestave komisije strokovnjakov za rešitev reparacijskega problema. Če bo ministrski svet noto odobril, kakor je pričakovati, bo nota še danes popolne izročena berlinski vlad. Berlinski poslanik je že prejel tozadne instrukcije.

Posledice poloma »Gazette du Franc«

Pariz, 18. decembra. Polom »Gazette du Franc« zavzema vedno večje dimenzije. Samoromi prizadetih vlagateljev so na dnevni red. Sinoč je izvršil samorom v predmestju Pariza stari rentnik, ki je izgubil vse svoje premoženje. Najprej je ustrelil svojo sestro, s katero je živel v skupnem gospodinjstvu, nato pa še samega sebe.

Tudi v Arabiji vojna

Pariz, 17. decembra (be). Kakor poročajo, je napovedal kralj Hedžaza Ibn Saud Iraku in Jemenovo vojno. Na meji je baje že prišlo do obroženega spopada.

Demonstracije proti Hooverju

Montevideo, 17. decembra (lo). Semkaj je prispeval ameriški predsednik Hoover. Na postaji je zbrano občinstvo pričelo burno demonstrirati proti ameriškim Zedinjenim državam in vzlakalo voditelju protiarmenske stranke v Nicaragui, generalu Sandinu. Ker so zavzemale demonstracije vedno večji obseg, je policija nastopila z vso strogoščjo in končno razpršila demonstrante.

Borzna poročila.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize: Dunaj 800/10, Berlin 13.5575, Budimpešta 9.9222, Milan 297.8, London 275.94, New York 55.74, Pariz 222.34, Praga 168.60, Curih 109.6.

Efekti: Vojska Škoda 435

INOZEMSKIE BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73.15, Budimpešta 90.55, Berlin 123.70, Praga 15.38, Milan 27.57, Pariz 20.28, London 25.275, New York 519.10.

Trezen srbski glas o sporu s Hrvati

Kdo je kriv obupnih razmer v državi? — V arbijanskih rokah sta bila nož in pogača. — Velesrbski šovinisti krivci zločina 20. junija. — Dr. Koroščeva vlada ubija zadnje ostanke avtoritete oblasti in zakonov.

V Srbiji se množe glasovi, da je treba dati Hrvatom zadoščenje za umor njihovih predstavnikov in upoštavanje njihove volje. Razen univerzitetnega profesorja dr. Dragoljuba Jovanovića, ki potuje po Srbiji od mesta do mesta, od vasi do vasi ter povsod govorji ob splošnem odobravajujočem o potrebi razuma s Hrvati, ki se jim najda, kar zahteva, da imel te dni v istem smislu posmemen govor tudi profesor beograjske tehnične fakultete Kiril Savić na sestanku beograjskega sveta zemljogradniške stranke, iz katerega navajamo nekaj značilnih odstavkov. Med drugimi je dejal:

«Običajno je, da ni bil hrvatski problem ustvarjen z zločinom Puniše Račića in more se napsnotno reči, da bi ne bilo zločina 20. junija, ako bi ne bilo tega vprašanja, ali pa vsaj ne tako strašnih posledic. Toda ta zločin je spravil hrvatski problem v stanje akutne krize, oziroma pretvoril vprašanje naše državne ureditve v vprašanje obstoja naše državne skupnosti.

Celega pol leta je preteklo od onega nesrečnega dne in v tem sozarmeno dolgem času se ni poskušalo nujesar storiti za ublažitev krize in za to, da bi se našla podlaga za razgovore s Hrvati. Nasprotno, prišel je 1. december, imenovan je bil polkovnik za vršilca dolžnosti velikega župana v Zagrebu, obobe pa je bilo kakor olje na ogenj, ki se je znova razgorelo.

Zločin 20. junija je izval klic »Hrvati skupaj« in odvali so se vsi, ki se imenujejo Hrvati, vsi družbeni sloji, od seljaka do industrije, vsi politiki in javni delavci. Strelji Puniše Račića so strnili njihove vrste, ojačali njihove pozicije in podkrepili njihovo vero, da bodo s svojimi težnjami prodrlji.

Ni treba imeti iluzij, pač pa je treba vedeti, da danes v splošni državni krizi sili v ospredje zlasti hrvatski problem, postavljen z dejstvi zgodovinske evolucije in težnji hrvatskega naroda v sedanosti. In sedaj nastaja vprašanje, ali moremo rešiti ta problem s sporazumom ali z borbo? Treba je pogledati, kaj je nas razdelilo v nasprotnе tabore?

Vsega smo kriti v prvi vrsti, ako že ne izključimo, mi Srbi, ali bolje rečeno, naši srbski politiki, ker sta bila v naših rokah nož in pogača.

Gotovo je bilo izključno od nas odvisno, kakšen znacaj bo imelo naše ujedinitvenje. V naših rokah je bila ustavotvorna, zakonodajna in izvršilna oblast. Ako se je v tem oziru opustilo, kar bi ojačalo naše ujedinitvenje, je bila to gotovo izključno naša krivda. Velika je bila pogreška, da smo mislili, da se bodo Hrvati zadovoljili s tako obliko države, ki smo jim jo vsiliли, čeprav v najboljšem prepričanju.

Srbi smo v slepem prepričanju prvi nadaljevali pot naše posebne nacionalne ideologije in se nismo zavedali, da naša velesrbska ideja ne črpa več svoje moći iz istega čistega vira nacionalnega osvojbe. Naša nacionalna misel je izpolnila svojo veliko zgodovinsko in revolucionarno vlogo in imperialistična ter hegemonistična velesrbska ideja sedanosti v nobenem slučaju ne more biti njen nadaljevanje.

V nasprotju s tem našim velesrbskim imperializmom se je moral kot reakcija pojavit hrvatski in slovenski nacionalizem. Takšni so danes odnosaji med Srbi in Hrvati, ki jih je grozni zločin 20. junija najbolje ilustriral. Težko je z besedami izraziti zvezo med zločinom Puniše Račića in velesrbskim razpoloženjem. Ne more pa se oporekat dej-

stvu, da je ideja naših velesrbskih šovinistov dala pobudo za sločin 20. junija.

Govori so, da nihče ne more odobravati samega dejanja Puniše Račića, zato pa mnogi odobravajo in opravljajo motive, ki so ta akt izvali. Nekateri bi hoteli proglašiti Puniše Račića za »nacionalnega junaka, čmudnika«, kakor Gavrila Principa, ne da bi uvideli veliko razliko med našim osvobojevalnim nacionalizmom in sedanjim hegemonističnim velesrbstvom. Tako je prišlo do tege, da stojimo mi in Hrvati drug proti drugemu kakor dva sovražna tabora.

Pogreške so tudi na drugi strani, toda naš kes je mnogo bolj potreben in važnejši, ker je še vedno ključ položaja v naših rokah in je od nas odvisno, kak odgovor bomo dali na vprašanje: Borbo ali sporazum?

Verujemo, da je moglo samo en odgovor: Sporazum. Verujemo v njegovo absolutno potrebno, kakor v njegovo možnost. Borbo absolutno izključujemo, ker računamo, da bi iz nje izšli eni in drugi premagani, ker bi imel korist tretji. Odgovor boja ni znak slabosti, ampak izraz našega zrelega spoznanja, da se bo s sporazumom našla boljša in zanesljivejša pot skupnega napredka.

Sporazum, ki ga želimo, pa ne sme biti Markov protokol niti blejski sporazum, niti njima slične strankarske mahinacije, ki posmenijo samo presipanje iz praznega v nič.

Režimske stranke so s svojim delom po 20. juniju pokazale, da so nesposobne razumeti tak sporazum. Zločin Puniše Račića bi bilo treba takoj obžalovati, da bi se izognili krizi, kateri posledice se ne morejo pregledati. To bi ne bilo težko in se manj nemogoče. Hrvati so zahtevali, naj se razpusti skupščina in sestavi neutralna vlada. Zakaj se ni storilo? Dozdevni državni ugled in avtoriteta oblasti sta igrala prvo vlogo v sklepku, da se Hrvatom ne da zahtevanje za doženja. Na pomoč so bili pritrjeni razlogi ustavnosti in parlamentarizma. Neki ruski pregovor pa pravi: Ko glavo odsekajo, ne plakaj za lameni.

Reževati ugled države, avtoriteto oblasti, princip ustavnosti in parlamentarizma, dejavnično državne propasti, bi bilo, če že ne modro, vsaj razumljivo v slučaju, ako bi naša ustavnost in naš parlamentarizem že davno ne bila brez duše in glave ter bi nam ne preostajalo drugega, nego žalovati za lameni. Dobro vemo in vidimo, kakšne vrednosti sta naša ustavnost in parlamentarizem. Vsak dan dobivamo nove dokaze o tem. Ne vem, kakšne koristi naj bi bilo za državo delo parlamenta, ki ga niso hoteli razpustiti. Doži veli smo, da vladu Vukšičevića v drugi izdaji s dr. Koroščem na čelu, ki je zaradi državnega ugleda ali bolje rečeno v kljubovanju proti Hrvatom nismo hoteli razpustiti, ubijanje zadnje ostanke avtoritete oblasti in zakonov ter ustvarjajo zmešljavo in pekel v tem delu države, ki se tako skrbno čuva pred hrvatsko nevarnostjo.

Zato bi ne samo Hrvati, temveč tudi mi pravi Srbi morali na glas zakleti in zahtevati rešitve pred režimom teh vlad, tega parlamenta in parlamentarizma, za česar ohramite se preliva krvavi pot našega naroda in troši najdragoceniji čas v tako usodenem trenutku našega zgodovine.

Končno je univ. prof. Savić zahteval, naj zemljoradniški poslanski klub zapusti Narodno skupščino, da se znebi vsake odgovornosti za zle posledice, ki so neizbežen plod sedanega režima.

Drzna vlonilska tolpa pod ključem

Aretacija 12 vlonilcev in njihovih pomagačev v Vevčah in Ljubljani. — Na vesti imajo 11 železniških in nebroj drugih vlonmov.

Prijazne Vevče imajo zadnje dneve svojo posebno senzacijo. Vse govori samo o državi vlonilske družbi. Po napornih požvedovanjih se je železniški policiji posrečilo prijeti in spraviti pod ključ večinsko dobro organizirano tolpo, ki je v prvi vrsti vlonilja v tovorne vagona na kolodvoru v Zalogu. Vlonilci so bili prav dobro izvezbani, kajti spoznali so se na odpiranje in zapiranje plombiranih vagonov, v katerih je bilo večinoma manufakturno blago, tobak, sladkor, kava in druge dobrine. Druga blaga kot železa, barv itd. se niso nikdar dotaknili. Kolikor so organi železniške policije sporazumno z vevškimi orožniki ugotovili, je vlonilska tolpa izvršila od 14. avgusta t. l. dalje 11 večjih vlonmov v tovorne vagone. Škoda znaša nad 100.000 dinarjev. Nadaljnja poizvedovanja vevških orožnikov in deloma ljubljanske police pa so spravila na dan še druge vlonge držnih vevških vlonilcev. Izvršili so več vlonov tudi pri posetnikih ljubljanske okolice in v Zalogu sami. Osumljeni so, da so vlonili v občinsko pisarno.

Glavar te vlonilske tolpe je bil bivši železničar Janez Jerih, ki se je dobro spoznal na odpiranje in zapiranje tovornih vagonov. Znal je prav spremno odstranjevati na vrati pritrjeni zavlek in jo potem zopet nazaj pritrdiri, ne da bi se poznalo, da so posetili tovorni vagon nepoklicani vlonilci. Jerih je živel zelo potratno, veseljal je po Ljubljani in se redno shajal s svojimi pomagači v neki gostilni Šentperškega predmestja, kjer se zbirajo kajrade vsele v lažožive dekklice. Organi železniške policije so ga zasedovali in končno ga je detektivova roka zagrabila ravno v trenutku, ko je zapuščal dotično zavleko. Te se ter se napotil proti Taboru. Ko ga je detektiv povabil, naj mu sledi, se je Jerih sprva nekoliko prestrašil, toda pozneje se je vdal v svojo usodo in detektivu priznal,

da je bil direktno udeležen pri petih vlonih v tovorne vagona na založkem kolodvoru Izdat pa je tudi svoje tovariše in pomagače. Ob 4. zjutraj v soboto so ga sprejeli v letniščico ljubljanskega deželnega sodišča. Kmalu pa so Jerih sledili še drugi članji vlonilske družbe in vjetniški so imeli obliko posla z njimi. Jerih je oženjen, brat posla, pravcat hrust, visok je 178 cm. Pri njem niso našli sumljivega blaga, pač pa 4 fotografije in le 19 Din, ker je tisto neč ves denar zapravil.

Vlonilski tolpi so pripadali ljudje, kateri so pošteno delo smrdi, ki so podnevi po hajkovanju, se klatili od gostilne do gostilne, a ponosno so pa marljivo odpirali vovorne vagona. Blago so znali hitro razpečati, prodajali so manufakturo po zelo nizki ceni. V njihovo družbo sta se pristopili tudi dva Bosanca, ki sta kot krošnjarja razpečevala načinno blago.

Dan danes je železniška policija zaprla 12 članov založke vlonilske družbe. Vsi vlonilci so stanovali v Vevčah.

Vlonilci so zelo cinkični zločinski tipi, skoraj vsi so srednje postave, čokači in krepki knečki fantje. Samo eden je med njimi jetični slabici, ki pa je značilnost vlonilcev, da so pretni prenašati in skrivati nakradeno blago. Organi železniške policije so sporazumno z vevškimi orožniki že prejšnji četrtek pričeli s temeljitim hišnim preiskavanjem vseh osumljencih. Preiskave pa so ostale v glavnem brezuspešne. Posrečilo se je našti pri nekaterih kmetih od vlonilcev prodano blago, česar vzorec se je viemal z onim manufakturnim blagom, ki ga je »Jugočeška poslata iz Kranja v Subotico, in ki je bilo ukradeno na založkem kolodvoru. V preiskovalni zapor deželnega so dišča so orožniki in železniški detektivi od sestanke do sestanke spravili poleg Jerihu še 11 komplicev. Aretirani so bili: Anton

Rant, čevljarski mojster, rojen v Vevčah 19. aprila 1891, Ciril Krneč, 25. oktobra 1903 rojen, zidarški pomočnik, Andrej Rant, samski, 21. oktobra 1893 rojen, delavec, 25. letni samski delavec Jernej Cimerman, posetnik sin Jakob Gradič, rojen 24. aprila 1896, Josip Gostinčar, samski, 19. letni delavec, Franc Kožuh, oženjen, 28. letni delavec Ivan Matjaž, doma iz Most, močno tečoviran po prshil v rokah, Josip Trebusčak, brez stalnega bivališča, klatež, ki se je potopal okrog in se navadno skrival po vevških kozolcih.

Kakor smo že omenili, sta bila člana te vlonilske družbe tudi dva krošnjarja — Bosanca. Aretirana sta bila Metod Pleščak, 28 let star, in Jurij Bravac, 31 let star, oba iz okolice Grada Tomislava v Bosni. Ko so drugega Bosanca zaslišali, je močno pripomnil: »Bogme ne znam, koliko sem star. Ne znam, kada me majka rodila.«

Aretirani vlonilci le deloma priznavajo vlonge. Nekateri na vprašanje, zakaj so vloniljali, namreč da bi pošteno delali, cínično odgovarjajo:

— Kaj hočete? Živeti smo morali! Brez dela je pa težko živeti.

Mladi tatovi in vlonilci

Ljubljana, 18. decembra.

Franc V. in Ludvik Č. sta pri policiji dobro zapisana. Mogoče celo »predobro«, zakaj kriminalni anali bi mogli marsikov povedati o njuni preteklosti. In ker policija poznava njuno mentaliteto, jima vedno rada malce pogleda in če je treba, tudi stopi na drste.

V soboto je Ludvika in Franceta redča na Vidovnikov trgu, odnosno tudi pred Mahrovo hišo, kjer je shajališče brezposelnikov, a včasih tudi delomržnih elementov, kateri so se izognili krizi, kateri posledice se ne morejo pregledati. To bi ne bilo težko in se manj nemogoče. Hrvati so zahtevali, naj se razpusti skupščina in sestavi neutralna vlada. Zakaj se ni storilo? Dozdevni državni ugled in avtoriteta oblasti sta igrala prvo vlogo v sklepku, da se Hrvatom ne da zahtevanje za doženja. Na pomoč so bili pritrjeni razlogi ustavnosti in parlamentarizma. Neki ruski pregovor pa pravi: Ko glavo odsekajo, ne plakaj za lameni.

Patenta res nimava! je rekel Ludvik. »Veste, tele šmirence sva naša na Poljanški cesti in ker ž nini nimava kaj početi, jih skušava spraviti v ferker!«

Pozneje so imeli z obema potepuhoma v ferker na policiji. Tam so namreč doznali, da sta France in Ludvik robo ukradla. Vlonila sta v vagon na gorenjskem kolodvoru in prijelo se ju je z včasih ducatov in prodajala na vagon. Stražnika so traki zanimali, obenem je tudi oba prijatelja pobral, od kdaj da kupčujeta.

Preprazniško razpoloženje je vedno ugoden teren za razne vlonilske in tatinške podvigove. To so vedeli tudi trije mladi pleščki in sicer kralječ Julč, čevljarski Janec in kovač Ivan. Vsi trije pa so imeli snovo, da so bili že deli časa brez službe. Zato so se zdržali. Stikali so načrte okoli izložb in pred trgovinami. V prvem trenutku, ko se jih je zdel zrak čist, so napadli kaj pograbili ali stisnili in jo ubrali v dir ali pa ne počaščeno izmazali.

Kolovratili pa niso samo po mestu, marveč tudi zunanj in so sploh izkoristili vsako prilikijo. Tako so iz več vrtnarja Herzenškega pod Rožnikom odnesli suknjo, last uradnika Janka Skale, in mu napravili 1000 dinarjev škode, potem so obiskali trgovca Ivana Šaksa v Florijanski ulici, kateremu so z vrat sneli halce, osrečili so s svojim obiskom tudi trgovca Cirila Pernata na Sveti Petru cesti in druge. Povsod se jih je kralječ delil, a za spremembo so tu pa tam stonili tudi v kako gostilno. Tam so se pošteno najeli in napili, potem so pa izgnali. Maršikatera natakarica je ugotovila, da Mica Kovačeva še živela živi...

V soboto je bil potepuhski trio zasačen pred Pernatovo gostilno, ko so vsi trije zoneti oprezali, kako bi se dalo kaj izmaznil. Trgovec pa je bil to previdneč in je pozval stražnika, ki je vse tri odvedel na policijo.

NOGA V ZEGOM
KIJUČ
Načeljšče, načrte, zato načeneje!
13
Ivan Repovš je sroči umrl

Ljubljana, 18. decembra. V ljubljanski bolnicu je sroči po dokaj trpljenju umrl 21letni prognovalni delavec državne železnice Ivan Repovš. Siromak se je težko pomoril 5. novembra, ko je skoval v Zagorju skočiti na vlak, da bi se peljal v Litijo. Vlak se je že premikal, ko je Repovš v zadnjem trenutku prihitel na postajo in se naglo pognal na voz. Nesreča je hotela, da mu je spodrlilo, izgubil je ravnotežje in padel pod voz. Vlak mu je odtrgl obe nogi, dobil je težke poškodbe, tudi na glavi in po rokah. Kološki uslužbeni so ga takoj premestili na postajo, kjer so mu nudili prvo pomoč, nato pa je bil s pomočnim vlačkom prepeljan v Ljubljano. Rešilni avto ga je odpeljal v bolnico.

Repošču so v bolnici takoj nudili potrebno pomoč in stomač, si je kmalu opozoril, da je amputirani oba nogi, vendar so bili zdravniksi preprčani, da bo okrevl. In res je ostal živ. Toda po skoraj enomesečnem trpljenju, ko se je zdelo, da bo popolnoma okrevl, je včeraj nenadoma nastopila agonija. — Nesrečen je izgubil mnogo krvi in srce mu je tako oslabelo, da je sroči umrl.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Preiskava tajanstvenega umora v Zagrebu. — Lahkovernost zabljenjenih Slavonk. — Propadanje zdravilnih vrelcev v Bosni.

Dnevne vesti.

Vse cenjene naročnike, ki še nimajo poravnane naročnine za tekoče leto, naprošamo, da to čim prej store, da se pošiljanje lista ne ustavi. Uprava »Slovenskega Naroda«.

— Proslava kraljevega rojstnega dne v Parizu. Tudi v Parizu bivajoči Jugosloveni so včeraj svečano proslavili kraljev rojstni dan. Opoldne se je vršila svečana služba božja v ruski cerkvi v ulici rue Daru. Popoldne je sprejemal naš poslanik v Parizu dr. Spalajković s soprogom v svojem stanovanju čestitke.

— Izprembe v finančnem ministrstvu. Z zadnjim kraljevim ukazom so imenovani v finančnem ministarzu za načelnika blagajniškega oddelka Milan Vojnović, za načelnika računskega oddelka Milan Manojošević, za načelnika proračunskega oddelka Milan Ostojić za namestnika šefa proračunskega oddelka pri dr. Milan Horvatski. Finančno ministrstvo ima z Milani posebno strečo.

— Rapisani službi. Pri upravnem sodišču za Slovenijo s Prekmurjem v Celju se odda služiteljsko mesto. Prošnje je treba vložiti od 1. januarja 1929. Pri mestnem magistratu mariborskem je razpisano mesto inženjerja arhitekta. Upoštevajo se prošnje samostojnih arhitektov, ki imajo poleg običajnih pogojev najmanj pedelno prakso. Prošnje je treba vložiti načasnejše do 15. januarja 1929.

— Promocija. V soboto 22. t. m. bo promoviral na univerzi v Gradcu doktorjem vsega zdravilstva g. Savo Pire, sin uglednega ljubljanskega odvetnika g. dr. M. Pireca. Čestitamo!

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« št. 117 z dne 16. t. m. objavlja razglas Zbornice za TOI v Ljubljani o legitimiranju trgovcev, industrijev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila, in o izdajanju legitimacij za trgovinske potnike, da je izdala v razdobju od 19. avgusta do 19. novembra 530 novih legitimacij. Dan izdaje, imena in bivališča lastnikov legitimacij in naslovi tvrdki so objavljeni v »Uradnem listu«.

— Opozorilo vojakom. Vojni minister je odredil, da bodo vojaki, ki niso mogli izkoristiti v členu 57. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice predvidenega 15-dnevnega dopusta, odpuščeni iz kadra 15 dni pre, predno juri potek vojaške službe.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglaše za mrtve Miha Lopatič, rojen v Dolnjih Skopcih, pristojen v Cerkli, Anton Blažič, rojen v Cesti, pristojen v Videm - Dobrepole, posestnikova žena Marija Židarič, rojena v Zupeči vasi, pristojna v Cerkli, in posestnikova žena Marija Račič, rojena v Vičah, pristojna v Cerkli.

— Seja glavnega odbora Jadranske Straže. V nedeljo in ponedeljek se je vršila v Splitu seja glavnega odbora Jadranske Straže, v katerem so zastopniki izvršnega odbora v Splitu in vseh oblastnih odborov. Ljubljanski oblastni odbor je zastopal ravatelji Trgovske akademije dr. Ljudevit Böhm. Glavni odbor Jadranske Straže se je pečal s pobijanjem protijadranske propagande, sklenil je pospešiti akcijo za zgraditev pomorskega muzeja v Splitu, izdelal je načrt za drushtveno propagando za naš Jadranski tu in inozemstvu. V Splitu in v Beogradu se bo izdajalo ljudsko glasilo za propagando Jadrana, obenem bo pa glavni odbor zbral vse člane in propagandistični materialj o jadranskem problemu in ga objavil v posebnih periodičnih brošurah.

— Imenovanje novega prosvetnega sveta. Na predlog prosvetnega ministra je kralj podpisal ukaz o imenovanju novega prosvetnega sveta, v katerem je samo en Slovenski in sicer prosvetni inspektor v Ljubljani dr. Karel Capuder.

— Smrt kozaškega generala. V soboto zvečer je umrl v Beogradu general Matvej Matvejevič Ivanov, bivši komandant dolinskega kozaškega korpusa, eden najmarkantenih ruskih emigrantov v Jugoslaviji. Pokojni je bil rojen 1. 1872 v donski oblasti kot sin ugledne kozaške rodbine. Studiral je najprej v donskem kadetskem korpusu v Novočerkasku, pozneje pa v koniški nikolaevski akademiji v Petrogradi. Začetkom svetovne vojne je bil poveljnik donske artilerijske baterije. Knakl je postal pevelnik 13. donskega kozaškega polka, ki se je v borbi proti Nemencem posebno odlikoval. Kot poveljnik tega slavnega kozaškega polka se je Ivanov tako odlikoval, da je postal general in da je dobil načinjeno odlikovanje. Leta 1917 je postal general Ivanov komandant kozaške brigade, pozneje pa komendant kozaške divizije. Med revolucijo je bil med prvimi, ki so z generalom Kornilijevim organizirali protobiljeviško akcijo. V Rusiji je igral pokojni zelo važno vlogo, smrt ga je pa doletela kot tehničnega uradnika v direkciji vod.

— Kolesarski in motociklistični društvo »Sava« v Ljubljani je pripeljalo pretečeno nedeljo v gostilni pri »Lozarju« prijetljivi sestank s predavanjem o razvoju bicikla in razdelitev daril od letošnjih dirk. Ob prav velikem številu so prisostvovali sestanku člani raznih kolesarskih društev, ter je bila dvorana popolnoma zasedena. Način je bil tudi g. Nikolaj Bošković, glavni tajnik Koturaškega saveza SHS iz Zagreba. Predavatelj, predsednik kolesarskega društva »Sava« je zelo obširno opisal razvoj bicikla. Prvi izumitelj je bil Nemec Freichel Dreis, gozdar, ki ga je izumil 1. 1800 ter se je začela celota Evropa in celo Amerika zanimati za ta izum. Posebno pozornost pa je vzbudil 1. 1869 Francoz Hamming z izumom velocipeda na ročni pogon v obliki milinskega kolesa. Od tega časa pa se je bicikl vedno bolj izpopolnjeval do seda-

nega preciznega izdelka. Po predavanju so se razdelila ob navdušenju sportnikov darila, nato se je razvila animirana zabava.

— Prvi sneg v Zagrebu. Včeraj je zapadel v Zagrebu prvi sneg. Slije je bilo sicer že večkrat povelejmo, toda sneg je takoj skupel. Včeraj zvečer je pa začelo močno snežiti in mesto je bilo kmalu zavito v belo odoje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Najlepši božični dar klavirski mladiči je v Mirkovih 10 povestili za način klavirsko mladičino, zbirka rondojev na molitve narodnih pesmi. Dobe se v vseh knjižnicah in pri založniku, pevskem društvu »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Cena tudi na zunajnici izdaji le 20 Din.

— Prelomčev moški zbor z baritoniskim solom »Nageljni rdeči« je prvo z uspehom izvajalo delavsko pevsko društvo Cankar in šef računskega oddelka Milan Vojnović, načelnika računskega oddelka Milan Manojošević, za načelnika proračunskega oddelka Milan Ostojić za namestnika šefa proračunskega oddelka pri dr. Milan Horvatski. Finančno ministrstvo ima z Milani posebno strečo.

— Rapisani službi. Pri upravnem sodišču za Slovenijo s Prekmurjem v Celju se odda služiteljsko mesto. Prošnje je treba vložiti od 1. januarja 1929. Pri mestnem magistratu mariborskem je razpisano mesto inženjerja arhitekta. Upoštevajo se prošnje samostojnih arhitektov, ki imajo poleg običajnih pogojev najmanj pedelno prakso. Prošnje je treba vložiti načasnejše do 15. januarja 1929.

— Promocija. V soboto 22. t. m. bo promoviral na univerzi v Gradcu doktorjem vsega zdravilstva g. Savo Pire, sin uglednega ljubljanskega odvetnika g. dr. M. Pireca. Čestitamo!

— Smrtna kosa. Danes zjutraj ob 6. je umrl g. Ivan Pečnik, računski inspektor in šef računskega oddelka ljubljanske univerze ter upravitelj Oražnovega dijaskoga doma. Pokojni je že del časa bolehal na težki notranji bolezni. V vzgledno počitkovnovalnost je sodeloval od početka pri administrativni izgraditvi ljubljanske univerze. Bil je simpatičen mož plemenitega, mirnega značaja. Naša univerza ga ohrani kot zanesljivo moč v najboljšem spominu. Pogreb bo v četrtek popoldne ob 14.30 izpred mrtvašnice javne bolnice. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Gasilno društvo v Škofiji priredi na Štefanov dan 26. t. m. domača zabavo z veliko pojedino domačih kranjskih in riječnih klobas ter pečenici, na katero k obilni udeležbi vabi odbor.

— Za božič spomnite se trpežih in stradačnih — najbenejših slepih s kakršnimi koli darom. Na željo pošljemo položnice pod št. 14066. — Podporna društvo slepih. Ljubljana, Wolfsova 12.

— Če vam začne apneneti krvne stanicce, vam povzroči uporaba prirodne grenačice Franz Josefa redno telesno odvajanje; zmanjša se velik krvni pritisk in ojača odpornost. Mojstri zdravilne umetnosti hvalijo staro preizkušeno grenačico Franz Josefa, ker zanesljivo in na lahek način odstranjuje zastajanje v želodčem, črevesnem kanalu in počasno prebavo. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

— Primerno božično in novletno darilo za šolsko mladino je Ciril Metodov kodeljarček Kraljevič Marko. Dobri se v vseh knjižnicah in pri družbi. Narodni dom. Cena na 1 komad 6 Din.

Iz Ljubljane

— I »Aida« g. Viljan-Kunčeva. Ga. Zinka Viščan - Kunčeva poje danes v naši operi naslovno vlogo Verdijeve opere »Aida«. Odčinka pevka, ki je s svojo umetnostjo osvojila ljubljansko publiko, nas pa žal zanjo. Odhaja namreč v Draždane, kjer so žal tako pokojni takoj po prvem gostovanju že za letošnjo sezono angažirati. Za letošnjo sezono pa ni hoteli sprejeti angažman, ker je bila v Ljubljani tako navdušeno sprejeta, da se čuti moralno vezano, da ostane do konca tečije sezone kot stalni gost naše opere. Za prihodnjo sezono pa je sprejela ponudbo državne opere v Draždanih in podpisala pogodbo. Tako bomo pa simpatično umetniku kmalu izgubili, toda ne popolnoma, ker se bo od časa do časa vračala v Zagreb in bo rade volje gostovala tudi v Ljubljani. Danes poje »Aida« žal v nemškem jeziku, cesar ji pa ne smemo zameniti, ker je samo slučajni gost naše opere in ker je večino svojih vlog naštudirala v nemščini. Da omogoči vprizoritev »Aide«, bo dela v nemščini, znatenito arijo »Na Nilu« bo dela v slovenščini.

— Imenovanje novega prosvetnega sveta. Na predlog prosvetnega ministra je kralj podpisal ukaz o imenovanju novega prosvetnega sveta, v katerem je samo en Slovenski in sicer prosvetni inspektor v Ljubljani dr. Karel Capuder.

— Smrt kozaškega generala. V nedeljo zvečer je umrl v Beogradu general Matvej Matvejevič Ivanov, bivši komandant dolinskega kozaškega korpusa, eden najmarkantenih ruskih emigrantov v Jugoslaviji. Pokojni je bil rojen 1. 1872 v donski oblasti kot sin ugledne kozaške rodbine. Studiral je najprej v donskem kadetskem korpusu v Novočerkasku, pozneje pa v koniški nikolaevski akademiji v Petrogradi. Začetkom svetovne vojne je bil poveljnik donske artilerijske baterije. Knakl je postal pevelnik 13. donskega kozaškega polka, ki se je v borbi proti Nemencem posebno odlikoval. Kot poveljnik tega slavnega kozaškega polka se je Ivanov tako odlikoval, da je postal general in da je dobil načinjeno odlikovanje. Leta 1917 je postal general Ivanov komandant kozaške brigade, pozneje pa komendant kozaške divizije. Med revolucijo je bil med prvimi, ki so z generalom Kornilijevim organizirali protobiljeviško akcijo. V Rusiji je igral pokojni zelo važno vlogo, smrt ga je pa doletela kot tehničnega uradnika v direkciji vod.

— Kolesarski in motociklistični društvo »Sava« v Ljubljani je pripeljalo pretečeno nedeljo v gostilni pri »Lozarju« prijetljivi sestank s predavanjem o razvoju bicikla in razdelitev daril od letošnjih dirk. Ob prav velikem številu so prisostvovali sestanku člani raznih kolesarskih društev, ter je bila dvorana popolnoma zasedena. Način je bil tudi g. Nikolaj Bošković, glavni tajnik Koturaškega saveza SHS iz Zagreba. Predavatelj, predsednik kolesarskega društva »Sava« je zelo obširno opisal razvoj bicikla. Prvi izumitelj je bil Nemec Freichel Dreis, gozdar, ki ga je izumil 1. 1800 ter se je začela celota Evropa in celo Amerika zanimati za ta izum. Posebno pozornost pa je vzbudil 1. 1869 Francoz Hamming z izumom velocipeda na ročni pogon v obliki milinskega kolesa. Od tega časa pa se je bicikl vedno bolj izpopolnjeval do seda-

nega preciznega izdelka. Po predavanju so se razdelila ob navdušenju sportnikov darila, nato se je razvila animirana zabava.

— Prvi sneg v Zagrebu. Včeraj je zapadel v Zagrebu prvi sneg. Slije je bilo sicer že večkrat povelejmo, toda sneg je takoj skupel. Včeraj zvečer je pa začelo močno snežiti in mesto je bilo kmalu zavito v belo odoje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, deloma oblačno in nekoliko topleje in da sneg ni izključen. Včeraj je bilo lepo samo v Spilju in Mariboru, drugod pa megleno in oblačno. V Zagrebu in Beogradu je snežilo. Temperatura je zadnje dni tudi v Dalmaciji občutno padla. Včeraj je bilo v Spilju 9, v Mariboru 3, v Ljubljani 2.2, v Zagrebu 2, v Skopju 1, v Beogradu 0.5 stopinji. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 767 mm, temperatura je znašala -3 stopinje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Romana.

Okove so našli šele pri ogledu trupa v Haslemeru. Zelo čudno je bilo, da Sokrates trupla ni pregledal.

— Bog ve, — se je glasil odgovor. Govorili so o požaru in škodi, ki so jo utrpljeno stanovalci hiše.

— Rešil sem samo kovčeg, — je prispeval Sokrates. — Gospodina Tempeltonova je pa doslovno ob vse, izvemši dnevnik, ki ga spravljajo pod zglavlje, če se ne motim. Kakor vsa dekle, tako ima menda tudi ona v njem najskrivenje misli in spomine.

Komisar se je zasmajel.

Ko so se ponovno pomenili o že znanih rečeh in je Bob odšel domov — od noči, ko je gorelo, ni več izrazil želje, da bi ostal pri njih, — je Sokrates podražil dekleta z vprašanjem, kje je njen dnevnik in kaj je v njem.

— Dnevnika sploh nisem videl, — je dejal Lexington, predstavljeno v Sokrates se je hudomušno nasmehl.

— Upravn, gospod Smith, da tega niste povedali komisarju, — je dejala Molly vsa rdeča. — Sicer pa nisem zapisoval najsvetnejših misli v dnevnik, ker jih nimam.

Sokrates je že hudomušno pogledal.

— Kadar vidim, da dekleta skrbno čuva lepo, na ključ zaklenjeno knjižni-

co, sklepam, da si lajša v nji srce in zapisuje svoje misli, kar je zelo zabavno za stare samce, kakršen sem jaz.

Branila se je v največji zadregi. Dekleta je, da že več let piše dnevnik, da je pa požar uničil vse zvezke, razen enega, ki ga je slučajno skrivil v hipu, ko jo je dim že dušil. Ta zvezek je onesnašla iz goreče hiše.

— Zakaj si se norčeval iz Mollynega dnevnika? — je vprašal Lexington, ko sta ostala z bratom sama.

— Zakaj bi je pa ne smel malo podražiti? — je vprašal Sokrates smejeno.

— Misliš, da je bilo v njem kaj o — je nadaljeval Lex v umolknih sredstavka.

— No? — mu je prigoval brat.

— Kaj o Mandleju in Jethoreu, kar bi ji utegnilo Skodovati?

— To ni izključeno, — je odgovoril Sokrates tako resno, da je njegov brat kar zaziral.

— Toda, Sok, saj vendar ve samo to, kar je nama povedala.

— Dejal sem samo, da mi izključeno, — je odgovoril Sokrates v vzel novine.

Lexington je poiskal Molly in odšel z njo na izprehod. Navadila sta se bila izprehajati se pred gostilno, toda njuni izprehodi so bili od dne do dne daljši.

— Kaj mislite o tem starem norcu, o Soku? — jo je vprašal.

Mislim, da je imeniten dečko, — je odgovorila.

Zares? — se je začudil. — Misliš sem, da ga nimate radi.

Zasmejala se je in vprašala tiso:

— Kako morete vedeti, da-lj imam koga rada ali ne?

— Kako vem, da-lj me imate radi?

— je vprašal v zadregi.

— Vas? — je dejala in spretno prikrije svoje začudenje. — Seveda, vi ve-te, da vas imam rada, Lexington.

— Jaz pa vas, — je hitel zatrjevati Lexington, in še preden je razumel, kaj se je zgodilo odnosno kaj ga je gnalo, da ji je odkril svoje srce, je ležala v njegovem naročju in ga strastno po-ljubljala. Za Lexingtona Smitha je bil to najsrcenejši in najsvetnejši trenutek. Bil je ves iz sebe, čutil je nekako paniko in imel je smešno željo pobegniti, pa ni mogel, ker je krepko objemal dekleta in bi se bil težko iztrgal iz objema rok, ki so se mu krepko ovile okrog vratu.

— Zdaj pa, cemjeni čitatelji, ju pustimo sama, — je dejal Sokrates Smith, opazijoč z velikim zanimanjem mlada ljubljence, ki sta si bila izbrala takoj neroden kraj, da sta se njuni postavili odražali na zapadne in nebosklonu v žarkih zahajajočega sonca.

Čez dobro uro je zaslišal za vrati sprejemnice njune glasove. In že je vstopil Lexington, ves rdeč, srečen in zatopljen v divne sanje.

Zaloputnil je vrata, sedel na stol in se ozrl z žarečimi očmi na brata.

— Sok, dragi Sok, rad bi ti nekaj povedal.

— Da si se zaročil z Molly Temple-tonovo, — je odgovoril Sokrates in Lexington ga je debelo pogledal.

— Kako to veš? — je vprašal prese-nečeno.

— Videj sem te, — je odgovoril Sokrates mirno. — In pogled nate me je opozoril, da sem svojo priložnost za-mudil.

— Videj si me? je vprašal Lex začu-den.

— Izbrala sta si za nežni objem ne-prikladen kraj. Misliš sem, da sta to storila nalašč, — je pripomnil naivno. Lexington je še bolj zardel.

— Ce bi bila Molly vedela ... je de-jal v zadregi.

— Ni treba, da bi Molly vedela. Si-cer pa to ni prvo, česar ne zve, — je dejal Sokrates zamišljeno.

— Je vajina zaroka tajna?

— Kaj si tudi to slišal? — je vprašal Lex presenečeno.

— Ne, nisem. Torej je tajna?

— Da, — je pritrdil Lexington. — Molly misli, da bi se takoj po Mandlejevi smrti ne spodobilo oznaniti za-roku.

Sokrates je pritrdil.

— Veseli me. Jutri se preselimo v Knežji dvorec. Bob mi ne da miru. Veseli me, da me je tovarji povabil k sebi. Stari Bob je imeniten dečko.

— Ali bi ne mogli ostati kar tu? — je vprašal Lexington in namršil obrvi.

Sok je odkimal z glavo.

— Moramo biti bližu, dokler ne bo končana preiskava. Pa tudi Bobovega

prijaznega vabila ne kaže odkloniti. Bo-jim se Lex, da ti bo to zdaj nerodno. Toda po povratku v London ne bo nobenih ovir, da bi se ne mogla takoj po-ročiti.

— Ali Molly ve, da se preselimo v Knežji dvorec?

Sok je pritrdil.

— Meni pa tega ni povedala. — se je pritoževal zaljubljeni mladenič.

— Menda ne pripisuje temu tolike važnosti, kakor ti. — se je nasmehl Sokrates. — Samo nikar mi ne godrnja. Bob ima krasno hišo z divnimi vrtom.

Ko sta šla ponoči mimo deklične so-be, je potisnil Lex pod vrata dolgo ljubljavo pismo, ki ga je bil napisal svoji izvoljenki. Ni bilo razlogov zagovarjati ji znova ljubezen, ki se ni mogla v tako kratkem času ohladiti, toda časomer zaljubljenec kaže ure ločitve kot stoletja, ure kramljanja in poljubljanja pa kot sekunde.

Molly je bila nehnala zapisovati naj-skrivnješi misli v dnevnik, rešen iz go-reče hiš. Sklonila se je in pobrala pismo. Bilo je pravo ljubljivo pismo, polno ljubezni in miline. Čitala ga je zar-devala, vsaka beseda ji je božala srce. Slednjih dnevnik je skrbno zložila in položila pod zglavlje. V dnevniku je pripisala k dnevnim dogodkom še drobno pisan odstavek.

Ali ste se že naročili na „PONDELJEK“?

REKTORAT LJUBLJANSKE UNIVERZE sporoča, da je danes umrl gospod

Ivan Peklenk

računski inspektor in šef univerzitetnega računo-vodstva

Pokojni je z vzgledno požrtvovalnostjo sodeloval od vsega početka pri administrativni zgradbi univerze ki ga bo ohranila v častnem spominu.

Pogreb bo v četrtek dne 20. t. m. ob pol 3. popold. iz mrtvačnice splošne bolnice k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1928.

Snežne devlje galose
sprejema v popravilo tvrdka
Matija Trebar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 6.

108/T

Mlad obrtnik

Želi resnega znanja z 20letno go-spodijo, z nekaj gotovine ali pos-tovom. — Cenjene ponudbe sli-ko na naslov: Slavko Križnik, po-stno težče, Velence.

2795

Potnik

z večletno praksjo, ki govorii več jezikov, želi primerne službe — po-ljubne stroke. Salomon Levi, Sarajevo, Prestolonaslednika Petra 23 2794

Ekonom

sprejme službo kot sadjar, vrtnar, deloma tudi kot čebelar. Ima več-letno praksjo. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ekonom 2793«

Gostilno

z inventarjem in električno raz-svetljavo, oddam takoj z novim letom 1929 ob glavnih cesti na Vrhniko. Predpogoj: poklicni go-stilnik z osebno pravico. — Po-jasnila daje Ivan Tischler, foto-graf, Vrhnika.

2760

Slike za legitimacije

izdeluje nafturele fotograf Hugo Hibber, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25.

69/T

Kupujemo zlato,

srebro, platín in plačamo 1 srebrno krono Din 3.60, 2 srebrni kroni Din 7.20, 5 srebrnih krov Din 18.— Prevza-memo v pozetenje in posrebre-nje. — Tovarna za točenje dragih krov, Sp. Šiška, Sv. Jurija cesta št. 8.

110/T

Stanovanje dveh sob,

kuhinje in privtički itd. mirna in snažna stranka v mestu ali periferiji mesta. Vselitev takoj ali fe-bruarja 1929. Plača eventno za eno leto v napred. Ponudbe na upravo lista pod »Svetlo stanovanje«/2718.

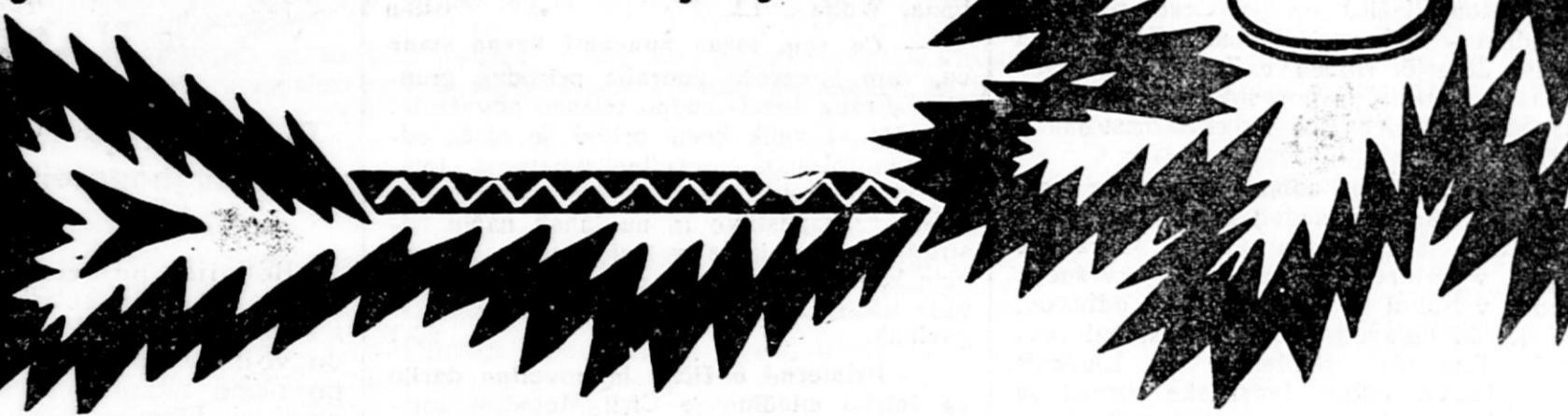
ZA BOŽIČ!

Pletenina usnjeni izdelki galanterija | 10% popusta

Francoske čepice Din 30—
d. nogavice flor 9—
zimske 17—

Okusni kartoni za darila brezplačno!

A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana

Doublj. stoh za suknje od	Din 132—
Mandarin in črna suknja od	" 165—
Marengo in kamgaristični za plesne in večerne oblike od	" 224—
Modni kamgaristični za oblike od	" 148—
Sportni števiteli volneni od	" 72—
Kasha in velour za damske plašče (prej Din 195—)	" 142—
Schrollov silon, 80 cm širok	
komadi po Din 23—, m à Din	1350

Primerna in praktična Božična in novoletna darila!

Leto znižane cene !!

na Kongresnem trgu

15

pri NOVAK-U
v spec. trgovini suknja

NAJBOLJE NAJUGODNEJNE

IN NAJCENEJE!

Vsemogočni je poklical k sebi v boljše življenje mojega nad vse ljubljenega, dobrega sina

Ivana Peklenka

šefa računovodstva univerze

Pogreb nepozabnega se vrši v četrtek, dne 20. t. m. ob pol 3. popoldne iz mrtvačnice splošne bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana, 18. decembra 1928.

Žalujoča mati.

Specijalna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL v Fuldi

Zastopnik

Peter Angelo, Ljubljana
Gledališka ulica, 4/1.

Specijaliteta: mizarski in ko-larski stroji posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelani-mi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage

Zanjevale ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika